

Vlecht het voort! #HoeDan?

Overdracht van een ambacht in 5 stappen Gebaseerd op heritage interpretation

Voor veel ambachten is het 5 voor 12. Dat geldt ook voor het vernuftige vlechtambacht, bekend van het Friese dorp Noordwolde. Zeker nu sprake is van een oplevende belangstelling, verdient dit ambacht het dat het zo professioneel mogelijk wordt doorgegeven. Maar hoe houden we dit ambacht ook in de toekomst levend? Het project Riet & Rotan Revisited voorziet in een gestructureerde aanpak, waarmee iedereen die dit ambacht beoefent en zich druk maakt om het doorgeven ervan, daar zijn of haar voordeel mee kan doen. Leer over de genomen stappen, de gebruikte instrumenten en de mogelijke opbrengsten.

1 **Blik naar binnen richten**

Het revitaliseren van bestaande contacten in de ambachtsgroep en het scannen van de huidige ambachtslocatie op betekenisvol communiceren met het publiek.

- a.** Breng allereerst de lokale ambachtsgroep bij elkaar en hoor alle betrokkenen. Wat is ieders expertise, passie en visie op de overdracht van het ambacht?
HI: Check betrokkenen uit alle werkvelden. De groep is groter dan je denkt.
Gebruik hierbij de checklist, vragenlijsten en de opzet voor een groepsbijeenkomst.
- b.** Scan daarna de locatie waaraan het ambacht is verbonden of wordt beoefend. Hoe ondersteunt de werkplaats, kenniscentrum of het museum betekenisvolle verbindingen met nieuw publiek?
HI: Onderzoek de kernconcepten ontdekken, onthullen, uitdagen en relateren en betrek de competenties voor de verschillende werkvelden.
Gebruik hierbij de observatiepunten voor een scan.
- c.** Maak een opzet voor een jaarlijkse netwerkdag met de ambachtsgroep.
Gebruik hierbij de criteria opzetten netwerkdagen.

Opbrengsten: een actuele contactenlijst met alle betrokkenen rondom het vlechtambacht in Noordwolde / verslaglegging interviews en groepsbijeenkomst: wat is nodig voor de overdracht van ons ambacht? / scan van het Nationaal Vlechtmuseum / opzet voor de Vlechtnetwerkdagen.

Colofon

Ontwikkeling toolkit en stappenplan / projectbegeleiding: **Zeeman & de Regt Onderwijskundigen**, www.zeemanderegt.nl
i.s.m. **Nationaal Vlechtmuseum** Noordwolde, www.vlechtmuseum.nl

2 **Naar buiten treden**

Actief kennis uitwisselen en nieuwe verbindingen leggen met andere vergelijkbare ambachtsgroepen.

- a.** Ga op zoek naar actuele onderzoeken, voorbeelden en inspiratie voor de overdracht van uw ambacht.
Gebruik de zoekvragen deskresearch.
- b.** Leg nieuwe contacten of blaas leven in verwaterde contacten met soortgelijke ambachtsgroepen. Wie zijn nationaal en internationaal actief?
Bespreek succeservaringen in de overdracht van het ambacht.
Gebruik hiervoor de checklist inventarisatie succeservaringen.

Opbrengsten: verslag deskresearch nieuwe onderzoeken en voorbeelden/ lijst van 19 vergelijkbare vlechtgroepen en organisaties in binnen- en buitenland / weergave 5 netwerkgesprekken / succeservaringen op een rij.

3 **Zoeken naar nieuwe doelgroepen**

Participeren in diverse lokale, regionale, provinciale en landelijke initiatieven. Zien en gezien worden is het motto. Focus zetten op het onderwijs. In gesprek gaan met docenten van leerlingen en studenten. Onderzoeken van mogelijkheden re-integreren van het ambacht in huidige vakopleidingen.

- a.** Breng in beeld aan welke overlegstructuren u lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk deel kunt nemen. Participeer in deze overlegstructuren.
Gebruik hiervoor items voor interviews en een gespreksformulier.
- b.** Inventariseer en leg contact met onderwijs en vakopleidingen die aansluiten bij het ambacht.
Gebruik hiervoor items voor interviews en een gespreksformulier.
- c.** Zet de mogelijkheden in het onderwijs op een rij en stel prioriteiten.

Opbrengsten: overzicht overlegstructuren, opleidingen om te benaderen over het vlechtambacht, verslag gesprekken onderwijs en opleidingen en gekozen speerpunten.

4 **Doelgericht versterken van competenties**

Een vervolg geven aan de opbrengsten van stap 1, 2 en 3. Actiepunten kiezen, opstellen en uitvoeren. Op welke punten kan een actieve en deskundige overdracht van het ambacht worden versterkt?

- a.** Stel een educatieplan op.
HI: Zorg voor een verdeling over de verschillende werkvelden. Zet de Europese competenties in.
Gebruik hiervoor de opzet voor een educatieplan.
- b.** Voer de onderdelen van het educatieplan uit.

Opbrengsten: educatieplan Noordwolde, opzet gastlessen, format digitale werkplaats.

5 **Delen en doorgaan**

Vul het stappenplan Vlecht het voort aan voor uw eigen ambacht. De ingezette acties uit de voorgaande stappen blijven vervolgen. Kennis en ervaringen op verschillende kanalen delen. Staat het ambacht al op de Inventarislijst van het immaterieel erfgoed?

- a.** Reflecteer op de genomen stappen en opbrengsten.
 - b.** Deel uw ervaringen.
Gebruik hiervoor het voorbeeld stappenplan.
- Opbrengsten:** stappenplan Vlecht het voort.

Begrippenlijst

Ambachtsgroep

De (lokale) groep betrokkenen rond een ambacht. Ambachtslieden maar ook ambacht-liefhebbers, gidsen, fotografen, journalisten, bestuurders en ondernemers. Iedereen met hart voor het ambacht.

Heritage Interpretation

De kunst van het betekenisvol overdragen. Het creëren van een betekenisvolle relatie met het erfgoed.

Werkvelden

In Heritage Interpretation worden werkvelden benoemd die zich bezighouden met de betekenisvolle overdracht: onderzoek/organiseren van het aanreiken van de inhoud / persoonlijke overdracht / overdracht door media / evaluatie / promotie / management/training.

Erfgoedsite

De locatie waaraan het ambacht is verbonden of waar het wordt beoefend. Denk aan een werkplaats, kenniscentrum of museum.

Competenties

Kennis, vaardigheden en attitudes die nodig zijn voor het tot stand brengen van de betekenisvolle overdracht.

Revitaliseren

Opnieuw leven inblazen en weer op gang brengen.

Nieuwe generatie

Nieuwe ambachtbeoefenaars en liefhebbers, scholieren en studenten.

Alle instrumenten en opbrengsten vindt u per stap uitgewerkt in de Toolkit

De toolkit is ontwikkeld om stapsgewijs te zorgen voor het behouden van het ambacht voor de toekomst. Praktijkervaringen en kennis van de vlechters en alle betrokkenen rondom het vlechtambacht zijn gestructureerd verzameld. Dit is gecombineerd met opbrengsten uit het Europese project Heritage Interpretation. De werkvelden rondom het (vlecht)ambacht en het museum zijn op basis van deze theoretische inzichten gescand op het leggen van betekenisvolle relaties.

De opbrengsten zijn veelbelovend. Nieuwe verbindingen zijn aangegaan, expertmeetings belegd en het netwerk rondom dit ambacht is in kaart gebracht en verstevigd. Het re-integreren in huidige beroepsopleidingen is een van de speerpunten geworden waarop wordt ingezet.

U kunt de toolkit bestellen. Ook begeleiding bij het werken met de toolkit of het inrichten van een project rond het overdragen van een ambacht is mogelijk. Interesse? Neem contact op met Zeeman & de Regt Onderwijskundigen, info@zeemanderegt.nl of het Nationaal Vlechtmuseum, info@vlechtmuseum.nl.